

ELS PEIXOS DE LA PLATJA
DE TORREDEMBARRA

Dr. Pere Abelló i Sala
Institut de Ciències del Mar (CSIC)

Introducció

Si en una hipotètica consulta popular es preguntés a la gent què hi viu al mar, una immensa majoria de persones diria, sense pensar-s'ho gaire, que hi viuen els peixos. Semblaria una pregunta amb una resposta massa òbvia i tot. És clar, però, que seria exacte: al mar hi viuen moltíssims més organismes, però són els peixos els que ens resulten més familiars; són els que més criden l'atenció quan hom gosa posar el cap sota l'aigua proveït d'unes ulleres submarines. Si alguna vegada ho fem i no veiem cap peix la decepció és certa: el mar sembla pobre i sense vida. Tot i que un examen més atent ens permetria clissar una rica flora i fauna enganxades al fons –algues, esponges, cnidaris, ascidis– o amb una mobilitat poc acusada, com ara els eriçons, els caragols i els crancs, trobaríem que allí hi manca alguna cosa de fonamental. Si, ben al contrari, en capbussar-nos veiem que ens envolta la bellugadissa de nombrosos peixos el cor se'ns eixamplarà i trobarem que el mar és ple de vida.

Els peixos criden l'atenció, sobre tot, perquè es mouen; però també perquè són dels pocs organismes que tenen “cara i ulls” en el món marí; és a dir, els peixos són relativament identificables al que emfàticament denominem com a “animals superiors”. Els peixos són molt populars, a més, perquè constitueixen una menja molt tradicional d'aquestes contrades. És per això que els peixos han estat els que més han rebut en aquesta mar tradicionalment explotada des d'antic. No és que no es pesquin altres animals, és que els peixos constitueixen el gros de les captures; és per això que anem a la peixateria i no a la “cranqueria” o a la “calamarseria”... Crustacis i cefalòpodes poden ser al taulell, però el que més acostuma a haver-hi a les peixateries són peixos; d'aquí, precisament, el nom d'aquests establiments.

La qualitat alimentària primer, i gastronòmica, després, foren les característiques dels peixos que primer cridaren l'atenció dels humans, que per capturar aquelles bestioles allargades i llefiscoses, varen tenir que espavillar-se força i aprendre on eren i com vivien. I tot això sense poder veure'ls en directe, o albirant-los molt difusament a través de la incerta superfície de l'aigua. No fa gaire que l'home s'aventurà sota l'aigua i va inventar la caça submarina...

Però els pescadors i els caçadors submarins van sempre al darrera dels exemplars més grossos dels peixos més preuats: els meros, les daurades, els llobarros i els corballs, per posar-ne només unes quantes espècies, han esdevingut ben rares al nostre litoral degut a l'excel·lència gastronòmica –i l'elevat preu– de llur carn. En l'actualitat, aquests peixos són cars de veure i cars de comprar, què hi farem, però n'hi ha tota una munió de més modestos, però que no per això són menys interessants que les espècies, diguem-ne “nobles”. Si ens hi fixem només un xic, de ben segur que sota la superfície hi descobrirem un món nou i fascinant que ens permetrà passar una bona estona a l'aigua, tot aprofitant la bonança estiuenca del litoral mediterrani. Practicarem així el “fishwatching”, de la mateixa manera que a terra ferma es fa el “birdwatching”, tal i com ho diuen els anglosaxons, i que no és altra cosa que l'observació dels ocells; una sana activitat, molt popular en els països civilitzats que tenen una llarga tradició d'estudi, respecte i amor per la natura. Peixos i ocells són els vertebrats més abundants i conspicus del medi marí i terrestre, respectivament. Paga la pena conèixer-los i observar-los; és a través del coneixement que ve la consideració i la preservació. A més a més, el “fishwatching” és una activitat ben barata... Per començar, només calen unes ulleres de visió submarina, un tub i uns peus d'ànec.

Cal ser metòdics, però, per començar a trobar el sentit d'aquesta activitat. Primer ens haurem de familiaritzar amb les espècies que veiem més sovint. Si som del tot neòfits és recomanable fer-se amb alguna de les excel·lents guies que hi ha actualment al mercat i que es basen, sobre tot, en un magnífic suport gràfic. Hem de familiaritzar-nos amb les famílies més diverses i abundants a la Mediterrània. No són tantes. Anirem veient que la majoria de peixos acostumen a ser força comuns i es van repetint en les nostres visites; seran aquests els primers que identificarem i els que de seguida se'ns faran ben familiars. De tant en tant ens sorgirà algun peix desconegut, que no ens sonarà d'haver-lo vist abans. Cal fixar-se si s'assembla als coneguts per identificar-ne la família. Si no, fem-nos amb la

silueta, la disposició de les aletes, el color, i totes les coses que se'ns ocorren i, tan bon punt sortim de l'aigua consultem una guia o una altra. Si no trobem res que s'hi assembli és que ja hem de passar a unes obres més especialitzades. La troballa d'espècies que mai no hem vist és un esperó que motiva molt però que, amb l'experiència, cada cop es va fent més rara. Senyal inequívoca que progressem.

Tot el que anem veient es pot retenir a la memòria, però convé portar una tauleta de plàstic blanc i un llapis de mina grassa per apuntar tot el que calgui. A més de l'espècie de peix, paga la pena anotar alguna cosa sobre l'hàbitat en el què l'hem vist, així com la profunditat, l'actitud de l'exemplar i tot el que ens vagi passant pel cap i pensem que pugui ser interessant. Veurem com varien les espècies quan canviem d'ambient: no és el mateix un fons arenós, que un fons de roca, o un lloc batut, que un d'arreberat... Si fem immersió és evident que es multipliquen les possibilitats d'accedir a nous hàbitats, però de moment, no cal pas que anem més enllà dels primers metres. Hi ha material i interès de sobres en poc més d'un pam d'aigua...

Quan comencem a estar familiaritzats amb els peixos que ens envolten podem començar a estimar semi-quantitativament les abundàncies (present, poc abundant, abundant, molt abundant) o les freqüències (molt comú, comú, rar, molt rar) o fins i tot les talles (petit, mitjà, gros). La informació que obtinguem així serà molt més acurada i valuosa.

Quan sortim de l'aigua hem de passar totes les observacions a un quadern de camp. És important fer-ho aviat, quan encara tinguem recents a la memòria les imatges que acabem de veure, que completaran les possibles notes que hàgim pogut prendre. És molt agradable fer-ho al costat d'una bona cervesa, ben fresca, que ens tregui la salaborr dels llavis mentre anem escrivint les notes.

No cal que ens capfiquem si no podem anar gaire més enllà d'un lloc concret. Per començar fins i tot és bo ser més aviat recurrent i visitar repetidament el mateix lloc. De vegades saber què hi ha just "aquí al davant" pot ser una qüestió molt més difícil de contestar i molt més interessant del que hom es pensa... Quantes persones saben què és el que poden veure fent una capbussada a la platja de Torredembarra? La mar és una gran desconeguda i el punt en el què trenquen les ones acostuma a ser una barrera infranquejable i, com sigui que tot el què no es veu no existeix, la gent pensa que no hi ha res d'important, no es valora, en definitiva... És així que una bona part del litoral català s'ha malmès irremeiablement i que han des-

aparegut moltes coses fins i tot abans que poguessin ésser vistes... Visitant normalment el mateix lloc podrem, a més, constatar els canvis que es produeixen en el temps (entre anys, segons l'estació de l'any o de l'hora del dia) en un mateix lloc. El canvi climàtic afecta també al mar i ara mateix hi ha espècies que comencen a aparèixer en zones on fa poc eren pràcticament desconegudes i la nostra costa n'és una de les més afectades.

En fi, el que pretén aquest treball és donar un exemple pràctic de tot el que he escrit fins ara i, de passada, donar a conèixer les espècies de peixos que es poden veure fàcilment a uns pocs metres de la platja de Torredembarra si ens posem unes senzilles ulleres submarines, ens fiquem a l'aigua i nedem tot observant encuriosits tot allò que ens envolta. Sorpren l'elevat nombre d'espècies que poden arribar a veure's a tan poca fondària davant Baix-a-mar, a la platja i a les entines, a la zona de les Roquetes, i la gran quantitat d'informació que se'n pot treure de 10 anys d'observació (1996-2005).

Peixos observats a la platja de Torredembarra

A la taula que es troba a continuació es presenten les espècies de peixos observades a la platja de Torredembarra, davant Baix-a-mar, a la zona de Les Roquetes, durant els estius (juny-setembre) de 1996 a 2005. S'han dut a terme un total de 77 observacions, que van d'un mínim de 4 l'any 1999 a un màxim de 12 l'any 2001, havent-se obtingut un total de 1824 registres.

S'hi indica el nom comú català normalment utilitzat a la costa tarragonina, així com el nom científic i una indicació sobre la probabilitat d'observar amb facilitat una determinada espècie en aquesta platja. Aquest índex s'ha basat en les dades obtingudes. Així, considerem com a espècies molt comunes (MC) les observades en més del 75% dels mostreigs; comunes (C), les observades entre el 50 i el 74%; poc comunes (PC), les observades entre el 25 i el 49%; escasses (E) les observades entre el 5 i el 24%, i ocasionals (O) les observades en menys del 5% de les ocasions.

S'han observat un total de 67 espècies de peixos, alguna d'elles identificada només a nivell de gènere, no d'espècie, degut a les dificultats d'identificació acurada que sovint poden donar-se sota l'aigua. El més normal és que en una observació típica d'uns vint minuts - mitja hora

(abans de que es comenci a agafar fred) s'arribi a veure sense dificultats un total de 23-24 espècies diferents de peixos (valor mitjà amb un mínim de 16 i màxim de 37 espècies).

Nom comú	Nom científic	Presència
Sard	<i>Diplodus sargus</i>	MC
Salpa	<i>Sarpa salpa</i>	MC
Donzella	<i>Coris julis</i>	MC
Oblada	<i>Oblada melanura</i>	MC
Variada	<i>Diplodus vulgaris</i>	MC
Fadri	<i>Thalassoma pavo</i>	MC
Mabre	<i>Lithognathus mormyrus</i>	MC
Moll de roca	<i>Mullus surmuletus</i>	MC
Dormilega	<i>Parablennius pilicornis</i>	MC
Serrà	<i>Serranus cabrilla</i>	MC
Castanyoleta	<i>Chromis chromis</i>	MC
Tord	<i>Symphodus roissali</i>	MC
Sard imperial	<i>Diplodus cervinus</i>	C
Burret	<i>Gobius bucchichi</i>	C
Tord	<i>Symphodus tinca</i>	C
Llobarro	<i>Dicentrarchus labrax</i>	C
Roncador	<i>Pomadasys incisus</i>	C
Esparrall	<i>Diplodus annularis</i>	C
Llissa galta-roig	<i>Liza aurata</i>	C
Escórpora	<i>Scorpaena porcus</i>	PC
Joell	<i>Atherina</i> sp.	PC
Dormilega	<i>Parablennius gattorugine</i>	PC
Orada	<i>Sparus aurata</i>	PC
Dormilega	<i>Parablennius sanguinolentus</i>	PC
Mero	<i>Epinephelus marginatus</i>	PC
Dormilega	<i>Aidablennius sphyinx</i>	PC
Dormilega	<i>Scartella cristata</i>	PC
Burret	<i>Gobius cobitis</i>	PC
Dormilega	<i>Parablennius zvonimiri</i>	PC
Dormilega	<i>Lipophris trigloides</i>	E
Moll reial	<i>Apogon imberbis</i>	E
Puput	<i>Bothus podas</i>	E

Dormilega	<i>Lipobris canevei</i>	E
Dormilega	<i>Parablennius incognitus</i>	E
Palometa	<i>Trachinotus ovatus</i>	E
Llissa	<i>Chelon labrosus</i>	E
Déntol	<i>Dentex dentex</i>	E
Espet	<i>Sphyræna sphyræna</i>	E
Tord ocel·lat	<i>Symphodus ocellatus</i>	E
Aranya	<i>Trachinus araneus</i>	E
	<i>Tripterygion tripteronotus</i>	E
Morruda	<i>Diplodus puntazzo</i>	E
Tord	<i>Symphodus doderleini</i>	E
Llenguado	<i>Solea</i> sp.	E
Tord	<i>Symphodus melops</i>	E
Dormilega	<i>Parablennius rouxi</i>	E
Sírvia	<i>Seriola dumerilii</i>	E
Moll de fang	<i>Mullus barbatus</i>	E
Ballesta	<i>Balistes carolinensis</i>	O
Tord	<i>Symphodus melanocercus</i>	O
Sorell	<i>Trachurus</i> sp.	O
Mero ratllat	<i>Epinephelus costae</i>	O
Rèmol	<i>Scophtthalmus rhombus</i>	O
Agulla	<i>Belone belone</i>	O
Seitó	<i>Engraulis encrasicolus</i>	O
Burret	<i>Gobius cruentatus</i>	O
Burret	<i>Gobius geniporus</i>	O
Burret	<i>Gobius paganellus</i>	O
Tord verd	<i>Labrus viridis</i>	O
Xucladits	<i>Lepadogaster lepadogaster</i>	O
Palomida	<i>Lichia amia</i>	O
Dormilega	<i>Lipobris pavo</i>	O
Alatxa	<i>Sardinella aurita</i>	O
Corball	<i>Sciaena umbra</i>	O
Vaca serrana	<i>Serranus scriba</i>	O
Càntera	<i>Spondylisoma cantharus</i>	O
Tord	<i>Symphodus cinereus</i>	O

Comentaris sobre les espècies

Espècies molt comunes

SARD *Diplodus sargus*

Els sards, també anomenats sargs, són de les espècies més comunes i abundants en els fons rocosos de Torredembarra. Poden identificar-se bé per la taca negra que tenen al peduncle caudal i per les aletes ventrals negres; en canvi poden presentar o no unes estretes ratlles verticals negres estretes als costats. El sard és un peix de roca que més rarament s'aventura en fons de sorra. Els joves de l'any, que s'assenten a finals de primavera, acostumen a ser molt abundants, agrupant-se en petites moles que es troben, a l'estiu, a molt poca fondària, associats a roques amb canvis bruscos de pendent principalment a la banda de terra de les roques. Els sards mitjans, d'un any, guanyen fondària i es troben una mica per tot arreu, nedant per sobre les roques; a vegades s'ajunten amb variades, fent moles mixtes, o amb sards més grossos, formant grups prou grans que se situen entre dues aigües i relativament lluny del fons. Alguns sards grossos poden encauar-se en baumes i forats on, creient-se segurs, poden suportar la proximitat de l'observador fins a extrems inversemblants.

SALPA *Sarpa salpa*

Les salpes són dels pocs peixos herbívors que tenim per aquí. S'identifiquen clarament per les estretes ratlles grogues longitudinals al llarg de tot el cos. Es poden veure brostejant la part superior de les roques, intentant arrencar les alguetes que s'hi fan. N'hi ha de totes mides, però a poca fondària sobretot se'n veuen de joves. Les més grosses formen grans moles que es belluguen per les roques quan s'alimenten, però que també poden veure's sovint per la sorra, sobretot entre aigües. Les moles que fan solen ser sempre de peixos de la mateixa talla.

DONZELLA *Coris julis*

Les donzelles són peixos poc abundants a poca profunditat, però molt comuns. Són allargats amb unes bandes longitudinals, una fosca i una altra vermella. Són molt actives i no paren de nedar entre les roques cercant algun invertebrat per menjar. Els mascles i les femelles es poden diferenciar molt clarament per la coloració; els mascles a més solen ser més grans. S'acostumen a veure més femelles que mascles. Els joves reclutes de l'any poden veure's, a molt poca profunditat, entre el juliol i el setem-

bre, amagant-se entre pedres; són més pàl·lids que els adults i com sigui que estan molt escampats no són gaire comuns.

OBLADA *Oblada melanura*

Les oblades són, amb els sards, els peixos més abundants de la zona. Les oblades són clarament més pelàgiques, és a dir, es troben més sovint nedant entre dues aigües més lluny del substrat, tot i que prefereixen situar-se sobre els fons rocosos. A vegades les podem veure encauades, sobretot quan hi ha algun peix depredador (com ara llobarros, déntols, sírvies o palomides) voltant per les rocalies. Les oblades s'identifiquen ben clarament per la taca negra (com els sards) al peduncle caudal, però vorejada per una banda blanca a cada costat. Acostumen a viure molt amolades, a vegades formant estols considerables. Sovint es veuen a tocar de la superfície. A l'estiu poden veure's els joves reclutes, poc després d'assentar-se, associats a la part alta de baumes i roques a poca profunditat, formant moles sovint grans. S'assenten més tard que els sards, més cap a l'estiu.

VARIADA *Diplodus vulgaris*

Les variades són de la mateixa família i gènere dels sards i s'hi assemblen molt; es diferencien per l'ampla banda fosca que presenten al darrera de l'opercle. Són molt comunes i és veuen gairebé sempre, però són menys abundants que els sards a poca profunditat. També són més pelàgiques que els sards, és a dir, es troben més sovint que aquells entre aigües, tot i que prefereixen situar-se sobre fons rocosos. A mitjans d'estiu és freqüent veure algun juvenil, amb les aletes ventrals molt negres, tot i que aquesta espècie s'assenta en un rang de fondàries més ampli que no el sard, més estrictament superficial.

FADRÍ *Thalassoma pavo*

Els fadrins són molt comuns, és a dir, es poden veure gairebé sempre, però són poc abundants i no se'n veuen gaires. Són dels peixos més vistosos de la zona i els més bellugadissos, nedant sempre, incansables, a prop del fons i a poca profunditat. Tenen una coloració blava, verda i vermella, i els mascles, més grossos, són més vistosos que les femelles i els immadurs, amb una coloració verda diferencial. No és rar que s'acostin als banyistes, que amb els peus o mans arrenquen trossets d'algues o desprenen organismes incrustants, per menjar-se els bocins o els animalons despresos. A finals d'agost i al setembre-octubre pot veure's algun petit

recluta, acabat d'assentar, amb una taca negra característica dorsal, mig al cos mig a l'aleta, amagat entre pedres. És un peix amant de les aigües càlides que en les darreres dècades s'està expandint per la Mediterrània septentrional; és molt comú a les Balears i litoral tarragoní i valencià, però és força més escàs per la Costa Brava, amb aigües més fredes.

MABRE *Lithognathus mormyrus*

Les mabres (anomenades també a vegades en masculí) són peixos propis de fons arenosos. Els veurem a les platges sorrenques, però també a les bandes de sorra que hi ha entre les roques. No és rar veure-les menjant, fent forats a la sorra amb el musell per treure'n possibles preses. Tenen un cos allargat amb tota una sèrie d'estretes bandes verticals fosques pel cos. Se'n poden veure de totes les mides però abunden sobretot les mitjanes. A vegades poden ajuntar-se amb sards i variades i fer moles considerables entre aigües; normalment les observarem aïllades o formant petits grups molt a prop del fons. No és rar veure alguns exemplars d'aquesta espècie amb un isòpode, un crustaci paràsit fosc, aferrat al cos. Els joves són força gregaris i solen veure's en moles de bastants individus entre dues aigües; els reclutes poden veure's a l'agost-setembre.

MOLL DE ROCA *Mullus surmuletus*

El moll de roca és molt comú, però relativament poc abundant. És molt normal veure'l menjant pel fons sobre les roques o en les bandes arenoses que les separen; més rarament encauats en baumes. Es diferencia molt bé del moll de fang per presentar una coloració groga i vermella a la primera aleta dorsal, i també per tenir el color del cos més vermell-marronós. La majoria d'individus que es poden veure a poca fondària són petits o mitjans, però de tant en tant no és rar veure'n algun de gros. Els joves acabats d'assentar, els reclutes, tenen la taca de l'aleta dorsal força més fosca que els adults i es poden veure principalment al mes de juliol.

DORMILEGA *Parablennius pilicornis*

Hi ha moltes espècies de dormilegues (peixos de la família dels blènnids) sobre substrat rocós, a poca fondària, però aquesta és potser l'espècie més comuna a la nostra zona. Són peixos que romanen gairebé sempre sobre el fons i pràcticament no neden, excepte per fer curts desplaçaments; de fet, no tenen bufeta natatòria, i solen amagar-se en forats i esquerdes a les roques. Els veurem amb certa facilitat per la zona de Les Roquetes. Són uns peixets curiosos que sovint surten dels seus amagatalls.

Aquesta espècie, pròpia d'aigües càlides com el fadrí, no va ser observada a Catalunya fins l'any 1988, mentre que avui dia és una de les més comunes, sobretot al sud de Barcelona, i es considerada com un indicador del progressiu escalfament del mar. L'any 1997 van ser particularment abundants a Torredembarra.

SERRÀ *Serranus cabrilla*

El serrà és una espècie bastant comuna i sempre se'n pot veure algun tot i que és poc abundant en fons somers. A més a més, el nombre de serrans que es veuen varia molt d'un any a l'altre en la mateixa zona: alguns anys se'n veuen bastants més que d'altres i així, per exemple, els anys 1996-97, varen ser particularment bons. Veurem el serrà mig amagat en baumes; és un peix molt territorial i valent: no li costa gaire sortir del seu refugi per a 'fer-nos fora', per retornar després ràpidament al forat, com si hagués comès una malifeta. No és rar veure algun petit recluta a l'estiu; els joves presenten una ratlla marró longitudinal que els arriba a l'ull i una altra ratlla fosca més ventral així com unes ratlletes vermelloses a la cara.

CASTANYOLETA *Chromis chromis*

Les castanyoletes són uns petits peixos de color marró molt fosc, gairebé negre, amb una cua molt aforquillada, que viuen entre dues aigües però sempre associats als fons de roca; no els veurem mai nedant sobre fons de sorra. Acostumen a formar moles laxes, amb força distància entre un individu i l'altre, menjant petits organismes del plàncton. A vegades les podem veure mig encauades. Són molt comunes i a vegades bastant abundants. Es veuen principalment a la part més externa de les entines de la platja, on l'aigua ja presenta una certa fondària; són més rares a prop de la platja. Ocasionalment, a l'agost-setembre, es poden veure els juvenils o reclutes, que són d'un color blau elèctric molt vistós i formen moles en petites baumes i relleixos de les roques.

TORD *Symphodus roissali*

Aquesta espècie és també molt comuna però se'n solen veure pocs individus. Són peixos que es veuen sempre a les roques, nedant activament sobretot en zones on les algues són més abundants. A vegades es poden veure encauats i inactius com si dormissin, en baumes i forats. Tenen una coloració força bigarrada, amb taques fosques longitudinals, de colors vermellosos i verdosos, i dues taques negroses al final de l'aleta dorsal. Aquesta espècie, com la juliola i el fadrí, pertany a la diversa famí-

lia dels làbrids, una de les més comunes dels fons litorals de la Mediterrània. Aquesta és l'espècie que presenta la distribució més superficial del gènere *Symphodus*.

Espècies comunes

SARD IMPERIAL *Diplodus cervinus*

El sard imperial s'assembla força al sard, del què es diferencia per presentar sempre unes bandes verticals fosques molt més amples. És una espècie bastant comuna però relativament poc abundant i no sempre la veurem a poca fondària. A vegades es poden veure individus força grossos i de tant en tant, a l'agost i al setembre, es pot veure algun recluta, amb unes aletes ventrals negres molt grans. Viuen a prop dels fons de roca i no semblen ser tan pelàgics com els sards i les variades.

BURRET *Gobius bucchichi*

Aquesta espècie de burret o gòbid és la més fàcil d'observar a la nostra zona, però és poc abundant. La trobarem en baumes, allí on la roca toca la sorra o en fons mixtos de sorra i pedres però sempre a prop d'una o altra roca. Té una coloració clara, amb petites taques fosques, i una ratlla fosca transversal als ulls. No acostuma a nedar i sempre roman quieta al fons, a no ser que ens hi acostem massa i forcem el burret a fet un curt desplaçament.

TORD *Symphodus tinca*

Aquest tord és un dels més comuns a la zona, tot i que poc abundant. Es diferencia dels altres tords (del gènere *Symphodus*) pel seu musell allargat, amb dues franges longitudinals marronoses des de l'ull fins al musell. És l'espècie de *Symphodus* que pot atènyer més talla a la zona. El veurem sempre per les roques, no aventurant-se per la sorra propera pràcticament mai. A vegades podem trobar-nos algun exemplar encauat, com adormit. De vegades, els mascles poden veure's barallant-se agafant-se per la boca. Cap al setembre es pot veure algun juvenil de l'any o recluta.

LLOBARRO *Dicentrarchus labrax*

Tot i que a l'estiu es pot observar, de tant en tant, algun llobarro de bona mida, el més normal és que veiem alguns "llobarrets", és a dir, joves de l'any nascuts a l'hivern i que freqüenten la rompent, molt a prop de la

platja, encaçant altres peixets, sovint entre les cames dels mateixos banyistes. També podem veure llobarros mitjanets a les franges de sorra entre les roques o nedant per sobre d'elles. Per passar desapercebuts a les possibles preses, de vegades aquests llobarros s'associen a moles de salpes o mabres grandetes, o a les moles mixtes de sards i variades o amb estols més laxes de sards, salpes i roncadors.

RONCADOR *Pomadasys incisus*

Els roncadors s'assemblen als espàrids, és a dir a la família dels sards, variades, esparralls, etc., però els podem diferenciar perquè tenen totes les aletes de color groc, cap mena de taca a la cua, i un perfil que els dona una certa aparença de geperuts. Els roncadors es troben molt associats a fons mixtos de sorra i pedres molt a prop de les roques, a uns 2-4 m de fondària. Són força comuns, poques vegades abundants, i gregaris; els veurem normalment en petits grupets, però rara vegada sols. A vegades s'associen amb sards i variades. Si som capaços d'aguantar una bona estona la respiració i ens quedem ben arrapats al fons, se'ns poden acostar molt, encuriosits, més que els sards.

ESPARRALL *Diplodus annularis*

De les espècies que podem veure més sovint, l'esparrall és de les menys abundants a la zona; si en veiem, sempre seran pocs individus. Vistos sota l'aigua s'assemblen força als sards, tot i que els esparralls mai presenten les estretes franges verticals fosques. Però potser el tret més diferencial són les aletes ventrals i anal grogues, pròpies de l'esparrall. Sempre els veurem pels fons de roca, però també per la sorra propera.

LLISSA GALTA-ROIG *Liza aurata*

Aquesta espècie és l'espècie de llissa més comuna a la zona i es diferencia clarament de les altres per la taca groga-carbassa-vermella de l'opercle o galta, d'on li ve el nom específic (*aurata* = daurada). Es pot veure sovint en petits grups, sobretot molt a prop de la superfície, però a vegades també menjant per la sorra del fons. Està més associada als fons de sorra que als de roca, però no és rar veure-la nedant també pel damunt de les roques, brostejant la cobertura vegetal de les pedres. Ocasionalment es poden veure moles integrades per molts individus grossos. Les més petites acostumen a romandre molt a prop del rompent de la platja.

Espècies poc comunes

ESCÓRPORA *Scorpaena porcus*

L'escòrpora és més aviat escassa que rara; la podem trobar en forats, relleixos i baumes de les roques. Té una coloració fosca molt críptica i es camufla molt bé sobre el fons, on roman absolutament quieta a no ser que la toquem, la qual cosa és perillosa perquè ens podem punxar amb les espines verinoses que l'escòrpora presenta a l'aleta dorsal, a les pectorals i les ganyes. Pot trobar-se a molt poca profunditat, i sempre hem observat individus aïllats.

JOELL *Atherina* sp.

Hi ha tres espècies d'aquest gènere citades a la mar catalana, i totes elles són molt similars i difícils d'identificar si no es té un individu a les mans. Els joells que podem veure a la platja de Torredembarra es troben sovint sobre fons de sorra amb petites roques, però sempre entre aigües. Un lloc on hi són gairebé sempre és a la banda de terra del Bloc; alguna vegada poden trobar-se pels fons de sorra de la platja o a la mateixa rompent. Formen petites moles.

DORMILEGA *Parablennius gattorugine*

D'aquesta espècie de dormilega, tot i ser comuna, se'n veuen pocs exemplars. Viu associada als fons de roca de molt poca profunditat i es diferencia de les altres espècies de dormilega de la zona per la forma de la ramificació dels seus tentacles supra-oculars; també per la mida dels exemplars (solen ser més grans) i per la coloració, que és marronosa fosca, marbrada amb franges verticals més fosques. A diferència de *P. pilicornis*, aquesta és una espècie autòctona.

ORADA *Sparus aurata*

Les orades, també, tot i ser relativament comunes a la zona, no sempre es poden veure, tot i que, de vegades, siguin per les rodalies. L'orada és un peix molt cautelós i no es deixa acostar gaire; si l'aigua és una mica tèrbola serà impossible veure orades com no sigui que, encuriosides, se'ns acostin elles. Es mouen tant pels fons de sorra com per les roques. Els exemplars mitjans i grans neden majestuosament mantenint sempre una bona distància del cabussador. Solen veure's individus petits, de pam o pam i mig, tot i que, ocasionalment, se'n pot veure alguna de mitjana i de grossa, sovint soles, però a vegades integrades en un grupet de 3 a 5 individus. No s'associen a moles d'altres espècies.

DORMILEGA *Parablennius sanguinolentus*

Aquesta espècie de dormilega es relativament comuna, sempre amb pocs individus, i viu a molt poca profunditat, entre roques pelades i pedres, on hi hagi força forats i esclotxes. Pot assolir una bona mida, fins a gairebé un pam, i té una coloració marronosa molt clara, amb petites taques més fosques; els petits tentacles supraoculars no arriben normalment a apreciar-se. És molt territorial i aparentment bastant més activa que la resta d'espècies de dormilega de la zona. Normalment se'n pot veure algun de mitjà-gran i a vegades uns quants de petits.

MERO *Epinephelus marginatus*

El mero és potser l'espècie estrella de la zona. Poca gent diria que aquí a la platja hi ha o hi poden haver meros. De fet, a l'estiu se'n pot veure algun exemplar mitjanet (40-50 cm), més o menys ben encauat en baumes, on és susceptible de caure fàcilment en mans dels caçadors submarins. És una espècie comuna, sedentària, però difícil de veure pel seu costum d'encauar-se en forats i baumes en zones molt batudes pels caçadors. Els individus joves es deixen veure més fàcilment, tant els petits reclutes, d'uns 10 cm, com els de pam i mig. Aquests no s'encauen tant i són considerablement curiosos; sempre s'encaren amb l'observador demostrant molta curiositat i molt poc temor. Les roques de la platja de Torredembarra constitueixen una bona zona de reclutament de mero, que personalment crec que valdria la pena de protegir restringint-hi la caça submarina.

DORMILEGA *Aidablennius sphyinx*

Aquesta espècie de dormilega és bastant comuna, però d'hàbits estrictament superficials, fet pel què pràcticament només pot observar-se al Bloc. A vegades pot veure's en petits afloraments rocosos a tocar de la platja. És un dormilega de mida petita, que viu en petits forats a la roca. Té una coloració clara, brillant, amb dues 'banyetes' simples pel damunt dels ulls.

DORMILEGA *Scartella cristata*

Aquesta espècie de dormilega és potser encara més superficial que la darrera que hem tractat. Es troba en forats a la roca just a la línia del rompent, podent quedar a vegades en sec quan l'onada es retira. Té una coloració fosca i s'identifica fàcilment perquè té com una cresta de petits tentacles simples al llarg del cap. És present gairebé sempre al Bloc, però pot trobar-se també a les roques, molt superficials, que hi ha a tocar de la platja.

BURRET *Gobius cobitis*

Aquest és un burret fosc, tirant a gros, comú però escàs, que pot trobar-se en forats i baumes de les roques a tocar de la sorra. És bastant tímid i s'amaga ràpidament en ser detectat.

DORMILEGA *Parablennius zvonimiri*

Aquesta espècie de dormilega és petita, d'un color taronja-vermellós, amb una línia de taques blanques al llom, a la base de l'aleta dorsal. Es troba únicament en petites baumes i esquerdes i en parets sub-verticals, sempre en zones amb poca llum. Tot i ser una espècie freqüent, no sempre pot ser observada si no es mira adequadament el microhàbitat apropiat.

Espècies escasses

DORMILEGA *Lipophrys trigloides*

Aquesta espècie de dormilega és estrictament superficial i es troba en forats de roques en aquelles zones amb una certa cobertura algal. Es troba just a la zona de rompent de la costa rocosa i pot aguantar una bona estona fora de l'aigua, en condicions naturals. A la platja de Torredembarra pràcticament només es troba al Bloc (a l'escullera del port i al Roquer també hi és present). És fosc i no presenta cap mena de tentacles al cap. És una espècie comuna, però molt localitzada, que es pot veure si es va a observar detingudament el Bloc.

MOLL REIAL *Apogon imberbis*

El moll reial és un peix vermell, molt vistós, amb uns ulls grans, negres. Aquesta és una espècie molt característica de coves i baumes a una certa profunditat. A les roques de la platja de Torredembarra es pot veure únicament en alguna bauma o petita cova però sempre situada a més de 2-3 m de fondària. No sempre se'n veuen, però, i hi ha anys en què no se n'ha observat cap exemplar, com fou el cas dels anys 2002 i 2004. Normalment, els exemplars que es poden veure solen ser reclutes i individus petits, normalment individus aïllats o integrats en petits grupets de la mateixa mida.

PUPUT *Bothus podas*

El puput o tacó és un peix pla que pot trobar-se sobre el fons arenós o, més sovint, en fons mixtos de sorra i pedres. No és rar trobar-lo a les franques de sorra que queden entre les barres de roca de la platja. Té uns ulls

grossos i bastant separats. Se'n veuen pocs individus i no massa sovint, però és un peix que pot passar sovint desapercebut ja que tendeix a enterrar-se a la sorra.

DORMILEGA *Lipophrys canevai*

Aquesta espècie de dormilega és petita i molt superficial. Habita en forats de roques bastant pelades i que tinguin forats encarats enlaire. No té tentacles supraorbitals (com tots els del gènere *Lipophrys*) i té unes taquetes a la cara; els mascles en època de reproducció poden presentar una coloració vistosa amb l'opercle d'un viu color ataronjat. Tot i ser bastant comuna, pot passar sovint desapercebuda, sobretot si no ens fixem amb cura en la zona de rompent de les roques. A la platja de Torredembarra es pot veure, sobretot, al Bloc, però també n'hi ha als afloraments rocosos, molt superficials, de la platja.

DORMILEGA *Parablennius incognitus*

Aquesta espècie de dormilega no és massa comuna i és escassa. No es veu tan sovint i, a més, costa d'identificar. Té una mena d'ocel, o taca clara llisa a l'opercle, unes bandes transversals fosques i les banyes supraoculars són ramificades cap enrera essent les branques posteriors gradualment més curtes; però això és difícil d'observar. És una espècie de distribució força superficial, tot i trobar-se sempre per sota del rompent, i sovint pot passar fàcilment desapercebuda.

PALOMETE *Trachinotus ovatus*

El lloc més segur de veure aquesta espècie és just al rompent de la platja els mesos d'agost i setembre. Es tracta d'individus petits, reclutes de l'any, que puguen i baixen amb les onades per la sorra de la platja, formant petites moles de pocs individus que poden ser molt abundants al llarg de tota la platja. Molt més escadussers són els exemplars adults, tot i que se'n pot veure algun, de tant en tant, nedant entre aigües, o just sota la superfície tant sobre fons de roca com de sorra. Molts adults d'aquesta espècie es poden veure, a l'estiu, per la zona del Roquer. És molt característica d'aquesta espècie la cua molt aforquillada amb una taqueta negra a cada punta.

LLISSA *Chelon labrosus*

Aquesta espècie de llissa es caracteritza per presentar un llavi superior molt gruixut. Es pot localitzar fàcilment brostejant per les roques molt

superficials. A la platja de Torredembarra, el lloc més probable on veure'n és el Bloc. No es tracta d'una espècie rara a la zona, però la seva presència és aleatòria: no hi és sempre. Se'n veuen més de petites que de mitjanes o grans i solen agregar-se en petits estols. No és tan comuna com la *Liza aurata* i sol ser d'hàbits més superficials.

DÉNTOL *Dentex dentex*

El déntol és poc comú i poc abundant, però tampoc es tracta d'una espècie gaire rara a la zona. Pràcticament tots els exemplars que han estat observats a l'estiu són juvenils, però no reclutes. És molt característic el perfil de la seva cara i les taquetes blaves pel cos. És un gran depredador que a vegades hem vist atacant moles d'*Atherina* o d'oblades. A la zona sempre es presenten com a individus aïllats; mai n'hem vist més d'un en una única sortida. Solen trobar-se a les zones mixtes de sorra i pedres, a poca profunditat.

ESPET *Sphyraena sphyraena*

Excepte en una ocasió, tots els espets observats han estat individus juvenils de talla petita, reclutes. Solen veure's en petits grups de 3-4 individus, que es belluguen poc, i, més rarament, individus aïllats; només en una sola ocasió s'ha vist una mola gran de juvenils. Els espets es barregen, de vegades, amb oblades juvenils. Alguns anys, com el 1996 o 1997, els espets són relativament comuns, en molts d'altres no se n'ha vist cap.

TORD OCEL·LAT *Symphodus ocellatus*

Aquest tord és bastant petit de mida, menor que *Symphodus tinca* o *Symphodus roissali*, que són els tords més comuns de la zona, però és una espècie força vistosa i poc tímida. S'identifica clarament per la taca en forma d'ocel que té a la part posterior de l'opercle. No és una espècie que es vegi gaire sovint, però cal fixar-s'hi. Normalment s'observen individus aïllats.

ARANYA *Trachinus araneus*

Hi ha diverses espècies d'aranyes de mar, però l'única que hem identificat a la platja de Torredembarra és aquesta, que és la més superficial. L'aranya es caracteritza per presentar una sèrie de taques rodones negres relativament grans al llarg de tot el cos. Viu enterrada a la sorra, deixant entreveure només els ulls o enterrant-s'hi completament i, molt sovint, passa absolutament desapercebuda. A vegades però se la veu

nedant o reposant sobre el fons. Si ens hi acostem massa fugirà uns quants metres i s'enterrarà. Poden fer fins a un pam de llarg. La millor zona on veure-les és a la platja de sorra, més rarament a les franges de sorra que queden entre les roques.

Tripterygion tripteronotus

No conec cap nom comú per a la nostra zona per aquest petit peix que pràcticament no neda i viu sobre les roques o en petits forats, en zones fotòfiles, amb llum i algues. Presenta una coloració marronosa amb unes bandes o taques amples transversals fosques (exceptuant els mascles en època de zel), d'aspecte de petit dormilega que sovint pot passar desapercebuda tant per la seva mida com per la seva coloració críptica, que es confon amb les algues de les roques on viu. Sovint té les aletes pectorals de color carbassa. Es diferencien dels blènnids o dormilegues pel seu musell tirant a allargat i per tenir tres aletes dorsals en lloc d'una.

MORRUDA *Diplodus puntazzo*

Les morrudes no són molt comunes; s'assemblen molt als sards i poden passar desapercebudes entre ells, sobretot si els individus són petits i no ens hi fixem bé. Se'n diferencien bàsicament pel perfil més còncau del seu musell i perquè, molt sovint, les ratlles fosques verticals del cos són més constants i més marcades. Els individus que es poden veure de tant en tant per la zona acostumen a ser juvenils, tot i que no se n'ha identificat cap recluta.

TORD *Symphodus doderleini*

Aquest tord és de petita mida i pot veure's ocasionalment entre les roques i algues; sol trobar-se a les zones de *Posidonia*. Es caracteritza per tenir dues ratlles marronoses amples a la part dorsal i lateral superior i una banda blanca més estreta a la part lateral, que destaca bastant des de lluny. Solen formar petits grupets o anar en parelles.

LLENGUADO *Solea* sp.

Per les parts més sorrenques pot veure's de tant en tant algun llenguado, que segurament és el llenguado comú, *Solea vulgaris*. Com a mínim, hi ha una altra espècie, *Solea senegalensis*, que s'hi assembla molt i costa d'identificar si no és té el peix molt a prop. El llenguado es troba molt sovint colgat a la sorra i pot passar totalment desapercebut; segurament és força més comú del que sembla. Té una marcada activitat nocturna.

TORD *Symphodus melops*

Aquest tord és de mida mitjana i s'assembla molt a *Symphodus roissali* tant en l'aspecte, com en la mida i la coloració general, però se'n diferencia per tenir una taca fosca en forma de mitja lluna darrere l'ull. A la nostra zona és menys comú que el *Symphodus roissali*. Es pot trobar nedant molt a prop de les roques i sovint brostejant sobre les pedres. Gairebé sempre es veuen individus adults aïllats. Tal i com fan els seus parents propers (*Symphodus tinca* i *S. roissali*) també pot encauar-se i semblar que està adormit. En una ocasió es va identificar un petit grup integrat per individus juvenils.

DORMILEGA *Parablennius rouxi*

Aquesta espècie de dormilega és bastant escassa a la nostra zona. Prefereix zones rocoses amb forats situades a més profunditat. Es diferencia bé dels altres dormilegues per tenir un fons de cos blanquinós i una marcada ratlla longitudinal ampla i fosca a cada banda, que va des de l'ull fins a la cua. Se'n pot veure algun a les roques més exteriors i més fondes, en petites baumes.

SÍRVIA *Seriola dumerilii*

Les sírvies són grans depredadors pelàgics que naden entre aigües i poden acostar-se a la zona costanera. Tenen una franja fosca a la cara, inclinada, que travessa l'ull, com si fos una màscara, i tres bandes amples fosques verticals al cos, no sempre visibles. Normalment, els individus que es poden veure a la zona són petits, joves de l'any, d'entre 20-30 cm. Són peixos molt voraçs i s'han vist atacant moles d'oblades, que aleshores busquen refugi a les baumes. Sempre que s'observin sírvies a les rodalies hem de procurar quedar-nos ben quietes al fons aguantant la respiració; aleshores poden acostar-se molt.

MOLL DE FANG *Mullus barbatus*

El moll de fang és una espècie bastant escassa a la nostra platja, però que sovint pot passar desapercebuda o ser confosa amb el moll de roca, que és l'espècie de moll més comuna i abundant a la zona. Les vegades en què s'ha identificat el moll de fang, ha estat sempre menjant en fons exclusivament d'arena malgrat la proximitat de la roca. Ben al contrari, el moll de roca, tot i poder estar també en aquestes zones es belluga sobretot per les roques i els fons mixtos de roca i sorra. Però, a part de l'hàbitat, fins i tot sota l'aigua, el moll de fang es pot diferenciar bé del de roca per

la manca de coloració de la primera aleta dorsal, que presenta un característic color blanquinós i traslúcid. Tots els individus identificats han estat juvenils.

Espècies ocasionals

BALLESTA *Balistes carolinensis*

En poques ocasions s'ha pogut veure aquesta espècie tan curiosa. L'any 1996 la vàrem veure en tres ocasions: dues vegades només un individu solitari, i una altra vegada una parella. En dues d'aquestes ocasions, un individu es trobava encauat, immòbil, al fons d'una bauma.

TORD *Symphodus melanocercus*

Aquesta petita espècie de tord, pròpia de més fondària, només ha estat observada en tres ocasions. Són peixets força allargats amb cua característicament negra. És una espècie netejadora que treu els paràsits externs d'altres peixos.

SORELL *Trachurus* sp.

Podem observar petits sorells a la nostra platja si ens acostem a alguna de les meduses, anomenades "ou ferrat" (*Cotylorhiza tuberculata*) que de tant en tant s'acosten. Entre els tentacles o just per sota, molt associats, podem trobar-hi els petits sorells. A la Mediterrània hi ha tres espècies d'aquest gènere, però a simple vista a sota l'aigua, és pràcticament impossible identificar a quina de les tres espècies pertanyen els juvenils.

MERO RATLLAT *Epinephelus costae*

En una sola ocasió, però durant uns quants dies, vàrem poder observar un exemplar juvenil d'aquesta espècie, que era assentat en una bauma amb forats a la part exterior de les roques, a uns 3 m de profunditat. El mero ratllat presenta una coloració que es caracteritza per les ratlles longitudinals fosques del cos que surten de l'ull, i el color groc de les parts toves de les aletes caudal, anal i dorsal. Tot això diferencia prou bé aquesta espècie del mero bru o comú (*Epinephelus marginatus*). És una espècie bastant territorial.

RÈMOL *Scophthalmus rhombus*

El rèmol és un peix pla, de formes més arrodonides que el llenguado, i amb un perfil de cap bastant diferent del que té el puput, *Bothus podas*.

Només ha estat observat molt ocasionalment, i sempre sobre la sorra. Sempre s'ha tractat d'individus petits, que solen enterrar-se a la sorra i només sortir per a fer petits desplaçaments.

AGULLA *Belone belone*

Les agulles viuen just per sota de la superfície de l'aigua, d'una manera gairebé estricta; ocupa el que s'anomena capa neustònica o subneustònica. D'agulles se n'han observat poques vegades; segurament és una espècie prou freqüent però que passen desapercebudes molt fàcilment, ja que quan anem a veure peixos tenim tendència a mirar cap al fons, no enlaire.

SEITÓ *Engraulis encrasicolus*

El seitó és un peix pelàgic que viu més enfora. Només ha estat identificat en una única ocasió a la zona: es tractava d'alguns exemplars juvenils barrejats en una mola mixta d'obrades i espets.

BURRET *Gobius cruentatus*

Aquesta espècie de burret, pròpia de més fondària, l'hem identificada en una única ocasió. És un burret fosc que té els llavis vermellosos. Ha estat vista en alguna petita bauma, on les roques tocaven la sorra.

BURRET *Gobius geniporus*

Aquesta espècie de burret és petita, de coloració més aviat clara, i es troba bastant més associat a la sorra que les altres espècies. És difícil d'identificar i pot passar sovint desapercebuda.

BURRET *Gobius paganellus*

Aquesta espècie de burret l'hem identificada en una única ocasió, gràcies a una fotografia. Es troba, com altres burrets, molt associat al fons en petites cavitats i esclotxes.

TORD VERD *Labrus viridis*

Només hem observat un exemplar d'aquesta espècie, que sol trobar-se en fons de *Posidonia*, a més profunditat.

XUCLADITS *Lepadogaster lepadogaster*

Aquesta espècie només ha estat identificada una vegada, a sota d'una pedra. Segurament és una espècie força comuna, però com sigui que viu sota les pedres no es pot observar si no s'aixequen les pedres del fons, una pràctica que no és recomanable degut al mal que es pot fer a la fauna

que s'hi protegeix; en qualsevol cas, a l'estiu, després de que hagin passat uns quants 'caçadors' de pops remenant-ho tot i deixant totes les pedres i roques cap per avall pot observar-se què és el que s'hi amaga, sempre i quan es faci amb cura i es torni a col·locar la pedra tal i com estava.

PALOMIDA *Lichia amia*

El juliol de 1996 es va observar un únic exemplar de palomida, d'un parell de pams, perseguint una llissa per la zona de Les Roquetes.

DORMILEGA *Lipobris pavo*

Només ha estat observat un únic exemplar d'aquesta espècie, sobre roques pelades a molt poca profunditat, en un fons de un o dos pams d'aigua el juliol de 1997.

ALATXA *Sardinella aurita*

Només se n'ha vist un únic individu aïllat d'alatxa el juny de 2003, nedant entre aigües sobre el fons de sorra entre les roques de les entines. Cal dir que l'abundància d'aquesta espècie, amant de les aigües càlides, està augmentant en els darrers anys. També poden veure's alatxes amb una certa facilitat dins del port. Es diferencien clarament de la sardina per una ratlla groga estreta longitudinal i per tenir una cua molt forçada; poden assolir talles força majors que la sardina.

CORBALL *Sciaena umbra*

En tan sols una ocasió, el juliol de 2005, va ser observat un individu d'aquesta espècie, d'un pam, que romania encauat en un forat a les primeres roques de la platja, a uns 1.5-2 m de profunditat. Va estar present al mateix forat un mínim de tres dies. El corball sol viure a profunditats bastant superiors.

VACA SERRANA *Serranus scriba*

La vaca serrana és una espècie molt característica dels alguers de *Posidonia*. Tan sols s'ha identificat un exemplar el juny del 2003 a la zona. Val esmentar aquí que a la mateixa platja de Torredembarra hi havia hagut un alguer de *Posidonia* fins als volts dels anys 1970, que va desaparèixer, tot i que a partir del 2003, i principalment el 2004, s'ha pogut observar un inici de regeneració natural de l'alguer, amb uns quants peus de *Posidonia oceanica* assentats a la zona de Les Roquetes, a la mateixa platja.

CÀNTERA *Spondyllosoma cantharus*

La càntera viu en fons de roca a més profunditat. Tan sols se n'ha identificat un individu, probablement un juvenil, el juny del 2001.

TORD *Symphodus cinereus*

Aquesta és una espècie ocasional a les entines de la platja; tan sols s'ha vist una vegada, però curiosament es tractava d'una parella fent el niu en fons mixtos de roca i sorra, a finals de juny de 2003. Cal dir que aquesta espècie (com la majoria de *Symphodus*) és de les poques que fan realment un niu amb algues, on hi posa els ous que són vigilats fins a la seva eclosió.

Altres grups faunístics

A banda dels peixos, també poden veure's, sense que siguin tan fàcils d'observar, altres grups faunístics, com ara els cefalòpodes i els crustacis. Hi ha dues espècies de cefalòpodes que són relativament fàcils de veure a la platja de Torredembarra. La més comuna és el pop roquer (*Octopus vulgaris*) i l'altra la sípia (*Sepia officinalis*). El pop és molt comú i fàcil d'observar encauat en forats de les roques o sota les pedres; la sípia és més ocasional però també es pot veure, principalment sobre la sorra o en zones on hi ha sorra i pedres disperses.

Els crustacis són també molt comuns a la platja de Torredembarra. Els més fàcils d'observar són els crustacis decàpodes, és a dir, els crancs, ermitans i diverses gambetes. L'espècie més comuna a la zona és la pada o ermità, *Clibanarius erithropus*, però també hi hem pogut observar les següents espècies: les gambetes *Lysmata seticaudata*, *Palaemon elegans*, *Gnathophyllum elegans* i *Alpheus dentipes*, la cigala *Scyllarus arctus*, els ermitans *Pagurus anachoretus* i *Calcinus tubularis*, i els crancs *Eriphia verrucosa* (cranc pelut), *Maja crispata*, *Xantho poressa*, *Necora puber* (nècora), *Portunus hastatus*, *Herbstia condyliata*, *Portumnus latipes* (cranquet de sorra), *Pachygrapsus marmoratus* (cranc de roca, cranc negre) i *Pilumnus hirtellus*.

Conclusions i discussió general

Diverses conclusions globals crec que es poden extreure del present treball. En primer lloc, cal remarcar l'elevada diversitat de peixos que es troben, ja sia d'una manera permanent com ocasional, a la platja de

Torredembarra. Això és degut principalment a l'elevada heterogeneïtat d'hàbitats determinada per la coexistència de zones de roca amb zones de sorra. La morfologia de les roques provoca que un ambient bidimensional com pot ser la superfície de la sorra es converteixi en un ambient tridimensional, més complex. Això implica que hi hagi superfícies més obertes a l'onatge i d'altres de més arrecerades, amb més o menys lluminositat, amb superfícies llises o amb esquerdes i forats, i amb més o menys inclinació. Una heterogeneïtat i una complexitat espacial elevades afavoreixen la biodiversitat.

D'altra banda, es fa ben palès que la platja – el conjunt de platja de sorra més roques de l'entorn – constitueix una zona d'assentament important per a moltes espècies de peixos. Què vol dir això? Doncs senzillament que és una bona zona on les larves que, després de la posta i l'eclosió, s'han dispersat per la mar com a integrants del plàncton, hi troben les condicions adequades per a assentar-s'hi i començar el desenvolupament com a peixos juvenils, que més endavant seran adults i podran tancar el cercle reproductiu un altre cop. Algunes de les espècies més beneficiades per aquest ambient present a la platja de Torredembarra són els sards, les oblades, els meros, els serrans, les mabres, les salpes, els sards reials, les castanyoletes, les donzelles, els fadrins, les palometes, els molls de roca, els llobarros i moltes espècies de blènnids (dormilegues) i gòbids (burrets), entre moltes d'altres. Tan sols per això, i deixant a banda la regeneració natural de *Posidonia* que sembla iniciar-se, valdria la pena que aquest sistema tingués un cert grau de protecció mediambiental. En aquest sentit, val a dir que, donada l'elevada freqüentació humana els mesos d'estiu, certament seria difícil d'implementar un alt grau de protecció a la zona. Però això no vol dir que fos impossible aplicar alguna mesura de protecció parcial, com ara la prohibició o restricció de la caça submarina, la recol·lecció de caragols o eriçons, i la prohibició d'aixecar i donar la volta a les pedres per agafar pops.

Una altra conclusió que se'n pot extraure, i que ja he remarcat prou a la Introducció, rau en la importància d'anotar tot el que es veu d'una manera sistemàtica. Aquestes dades poden donar molta informació sobre el que hi ha, el que passa, i els canvis que s'esdevenen al llarg del temps. Aquesta és una recomanació especialment adreçada als cabussadors, per exemple, o als pescadors de canya, per a que tinguin constància del que pesquen o han pescat, o, senzillament, a la gent que passeja encuriosida per allò que veu, o troba a la sorra. Amb un xic de curiositat i constància

es poden obtenir dades molt interessants, no només de la nostra platja sinó de qualsevol altre ambient.

Respecte als peixos, cal també remarcar que es pot obtenir molta informació actualitzada a la base de dades de FishBase (www.fishbase.org).

Agraïments

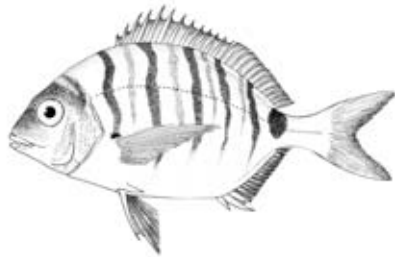
Aquest treball no hauria estat possible sense l'ajut de la meva família. Vull agrair en primer lloc al meu pare per introduir-me ja des de petit al món dels peixos i de la pesca, i també a la Chelo per deixar-me anar “a mirar peixets” de tant en tant, mentre ella es queda amb la canalla a la platja. Vull agrair especialment el bon amic Toni Garcia-Rubies per les seves xerrades sense presses, per fomentar-me també l'afició per l'observació de peixos i per les excel·lents contribucions que han permès millorar molt aquest treball, sobretot la Introducció. Sense les converses i comentaris dels meus amics i companys –en Domènec Lloris, en Jordi Lleonart, n'Enric Massutí, en David Díaz, en Jordi Corbera i molts d'altres– aquest treball, que considerem preliminar i esperem poder continuar durant molts anys encara, tampoc s'hauria assolit. Quedo en deute amb la Iris Gual per animar-me a escriure finalment quelcom sobre els peixos de la nostra platja, i al Centre d'Estudis “Sinibald de Mas” de Torredembarra per permetre'm la publicació d'aquest treball. Quedo molt agraït a la FAO (Food and Agriculture Organization of the United Nations) per l'autorització per a reproduir els dibuixos dels peixos.

Bibliografia recomanada

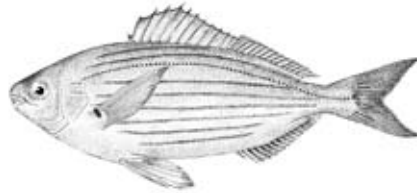
- CORBERA, J., SABATÉS, A. & GARCIA-RUBIES, A. 1996. *Peces de mar de la Península Ibérica*. Planeta, Barcelona. 312 pp.
- DE SOSTOA, A. i altres. 1990. *Història Natural dels Països Catalans. 11. Peixos*. Enciclopèdia Catalana, Barcelona. 487 pp.
- HARMELIN-VIVIEN, M. & HARMELIN, J.-G. 1990. *Guide des poissons de la Méditerranée*. Délachaux et Niestlé, Paris. 144 pp.
- LLORIS, D., MESEGUER, S. & PORTA, L. 2005. *Ictionímia. Els noms dels peixos del Mar Català*. Generalitat de Catalunya, Barcelona. 417 pp.

- LYTHGOE, J. & LYTHGOE, G. 1991. *Fishes of the Sea. The North Atlantic and Mediterranean*. Blandford, London. 256 pp.
- MERCADER, J., LLORIS, D. & RUCABADO, J. 2001. *Tots els peixos del Mar Català. Diagnòs i claus d'identificació*. Institut d'Estudis Catalans, Barcelona. 351 pp.
- ZABALA, M., GARCIA-RUBIES, A. & CORBERA, J. 1992. *Els peixos de les Illes Medes i del litoral català. Guia per observar-los al seu ambient*. Col·lecció Norai 8. Escola del Mar - Centre d'Estudis Marins de Badalona, Badalona. 157 pp.

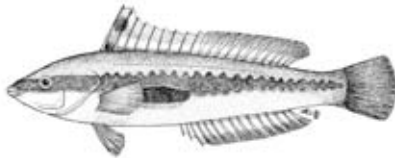
Espècies “molt comunes” de la platja i Antines
de Torredembarra

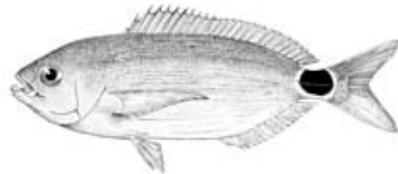
SARD – *Diplodus sargus*

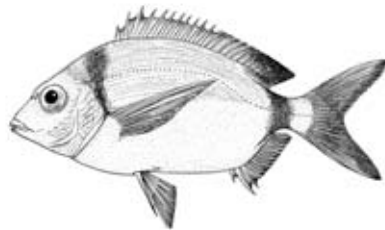
SALPA – *Sarpa salpa*

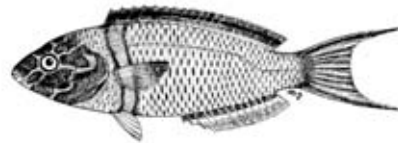
DONZELLA – *Coris julis*

OBLADA – *Oblada melanura*

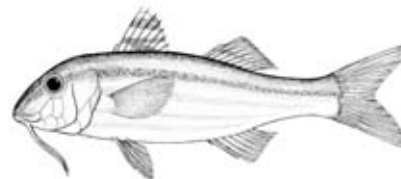
VARIADA – *Diplodus vulgaris*

FADRÍ – *Thalassoma pavo*

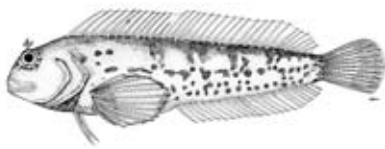
MABRE
Lithognathus mormyrus

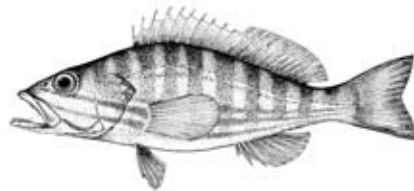
MOLL DE ROCA
Mullus surmuletus

Dibuixos, cedits per la FAO

Espècies “molt comunes” de la platja i Antines
de Torredembarra

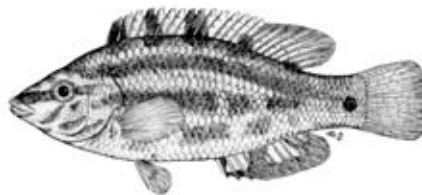
DORMILEGA
Parablennius pilicornis

SERRÀ – *Serranus cabrilla*

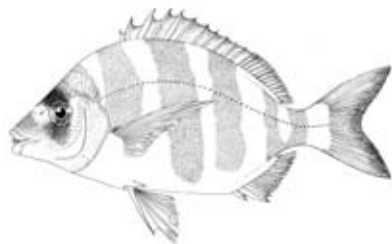
CASTANYOLETA
Chromis chromis

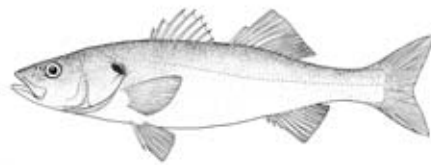
TORD – *Symphodus roissali*

Dibuixos, cedits per la FAO

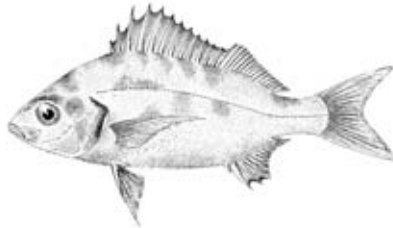
Espècies “comunes” de la platja i Antines
de Torredembarra.

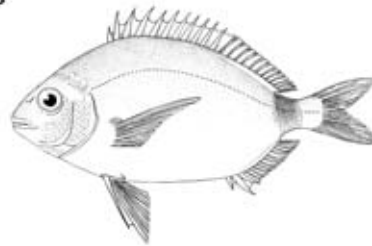
SARD REIAL – *Diplodus cervinus*

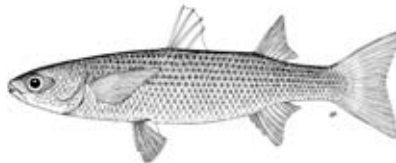
LLOBARRO
Dicentrarchus labrax

RONCADOR
Pomadasys incisus

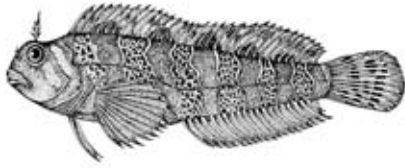
ESPARRALL
Diplodus annularis

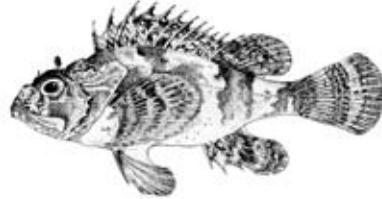
LISSA GALTA-ROIG
Liza aurata

Dibuixos, cedits per la FAO

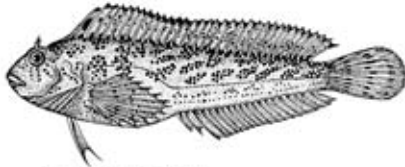
Espècies “poc comunes” de la platja i Antines
de Torredembarra

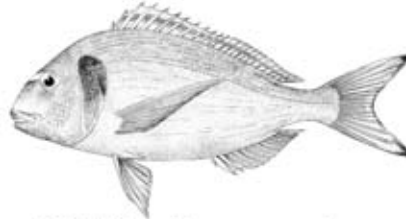
DORMILEGA
Parablennius gattorugine

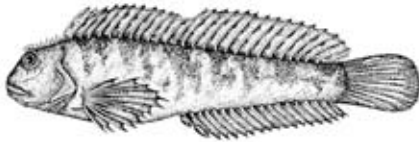
ESCÒRPORA
Scorpaena porcus

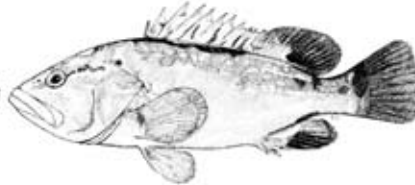
DORMILEGA
Parablennius sanguinolentus

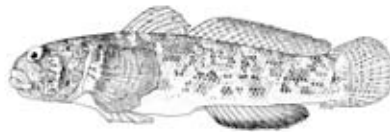
ORADA – Sparus aurata

DORMILEGA
Scartella cristata

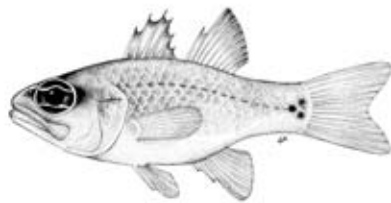
MERO
Epinephelus marginatus

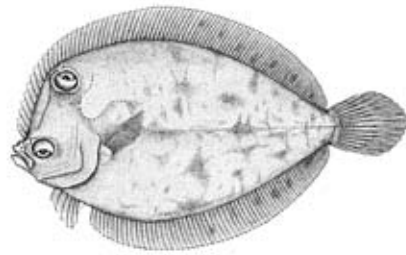
BURRET
Gobius cobitis

Dibuixos, cedits per la FAO

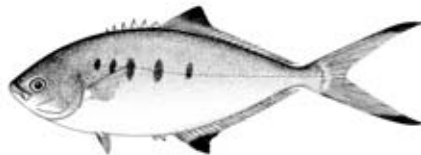
Espècies “escasses” de la platja i Antines
de Torredembarra

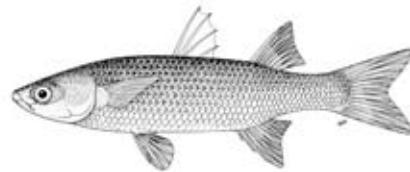
MOLL REIAL
Apogon imberbis

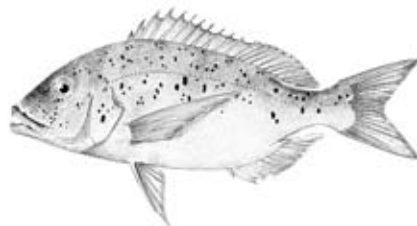
PUPUT – Bothus podas

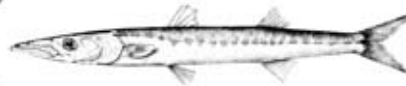
PALOMETA
Trachinotus ovatus

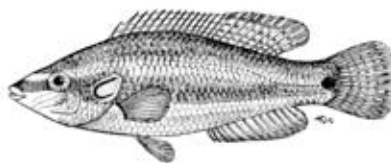
LLISSA – Chelon labrosus

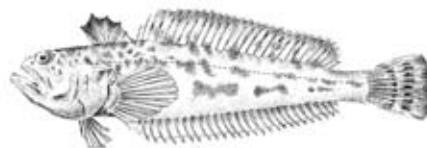
DÉNTOL – Dentex dentex

ESPET
Sphyaena sphyaena

TORD OCEL·LAT
Symphodus ocellatus

ARANYA
Trachinus araneus

Dibuixos, cedits per la FAO